

Zoektocht naar de molen van mijn voorvader

In Ezinge in 1812 neemt Luktje Jans, weduwe van Harm Thomas voor haar en haar kinderen de familienaam Mulder aan (bron: Groninger Archieven=GA). Daardoor dragen ik en mijn kinderen de naam Mulder. Daarom wilde ik meer weten over de molen waarmee dat begonnen is.

Een bezoek aan het Groninger Molenhuis (=GMH) leerde mij dat er twee molens in Ezinge waren geweest. Een zeskante stellingmolen op stenen onderstuk, meestal pelmolen genoemd; en een standaardkorenmolen. Er waren enige gegevens over de eigenaren van beide molens, maar mijn voorvader Harm Thomas werd niet genoemd. Bij beide molens was tussen de genoemde eigenaren nog voldoende ruimte voor hem. Ik kreeg het advies verder te zoeken in het archief van Groningen.

De eerste belangrijke vondst die ik daar deed betrof een acte opgemaakt op 1-5-1793 met de volgende tekst: "...Jacob Claasen verkoopt aan Harm Thomas en Luktje Jans ehelieden behuizinge en rogmolen te Ezinge op eigen grond ten Zuiden van de Molenberg dit alles wat hier aan aard spijkerpaal en nagelvast is met dak deuren vensters en steenpannen los en vast ook heegen en geboomte zoo op en om het heem zijn staande, de molen met dezelfs gereedschap, zoals er bij om en in gebruikt wordt; voorts billen, maten, unster en koevoet, alles met lusten en lasten.....zulks verkocht voor de somma van drieduizend vijfhonderd carolus guldens..."

Maar om welke van de twee molens ging het, want ook Jacob Claasen kwam niet voor in de GMH gegevens. Ik besloot de geschiedenis van beide molens in die periode verder uit te diepen. Mijn volgende vondst betrof de verkoop van een molen door Eelje Cornelis (volgens GMH eigenaar van de pelmolen): "...Eelje Cornelis welke bekende en verklaarde, op strijkgeld conditien in dato 16-2-1787 verkocht te hebben en als nu over te dragen bij dezen aan Jacob Wijbes en Anje Gerrits ehelieden...zijne neringrijke zeskante pelmolen met annex behuizinge en schuure benevens tuin, appelhof zijnde vrij eigen grond, staande en gelegen tot Ezinge..."

Vervolgens werd juni 1794 een boedelbeschrijving gevonden naar aanleiding van de dood van Anje Gerrits, daarin wordt een gort- en boekweiten molen genoemd met behuizing en gereedschappen, geschatte waarde f 7000,-. Gezien de datum was dit dus niet de molen van mijn voorvader Harm Thomas. Jacob Wijbes hertrouwd met Anje Haijes en er is wederom een boedelbeschrijving in 1797 naar aanleiding van de dood van Jacob Wijbes. Anje Haijes hertrouwd met Hindrik Eijes Mulder (bron GMH) en na de dood van Anje Haijes in hetzelfde jaar, hertrouwd Hindrik Eijes met Jantien Roelfs Vos en hij wordt dan pelmolenaar genoemd. Hindrik komt ook voor in de GMH gegevens als eigenaar van de pelmolen. In 1821 wordt in Alle Groningers, Klaas Roelfs Sinnighe molenaar genoemd en in 1826 Jacob Ritzes Mulder. Zij komen ook bij de pelmolen voor in de gegevens van GMH, zonder duidelijke data echter. In de Oorspronkelijk Aanwijzende Tafel (begin van het kadaster in 1832) wordt Klaas Roelfs Sinnighe nog steeds genoemd als eigenaar (sectie A nr 12b). Hij zal dus eigenaar zijn geweest en Jacob Ritzes Mulder iets als pachter.

De verkoop van de andere molen door Harm Thomas heb ik (nog) niet kunnen vinden. Maar in 1809 (bron GA) is er een boedelbeschrijving van Simon Heines molenaar en Janna Gerrits in Ezinge. Janna Gerrits is hertrouwd met Piebe Cornelis de Vries en die wordt in de GMH gegevens genoemd als eigenaar van de korenmolen in Ezinge. De zoon van Simon en Janna, Gerrit Jans Simon de Vries

wordt bij zijn huwelijk in 1828 rogmolenaar genoemd en bij zijn tweede huwelijk in 1830 koornmolenaar. In 1832 in de Oorspronkelijk Aanwijzende Tafel van Ezinge wordt Pieter Cornelis de Vries genoemd als eigenaar, dat is waarschijnlijk een leesfout van mij geweest, het zal Piebe moeten zijn.

Er moeten nog wat puntjes op de i, maar duidelijk is dat de molen van mijn voorvader Harm Thomas de molen was die ten zuiden van het dorp Ezinge stond (oorspronkelijk kadastraal sectie A nr 195), die in 1852 werd afgebroken en waar op die plaats vervolgens de molen 'de Duif' werd gebouwd, die in 1955 werd afgebroken na herhaalde zware schade door windhozen (bron GMH).

Date Mulder, februari 2015